

AL X-LEA CONGRES AL ASOCIAȚIEI EUROPENE A ARHEOLOGILOR (EAA)

NONA PALINCAȘ

Articolul începe printr-o scurtă **prezentare a Asociației Europene a Arheologilor (EAA)**, continuă cu un **rezumat al principalelor idei** prezentate la cel de-al 10-lea Congres (Lyon 2004) al organizației și se încheie cu un comentariu privind **politica de congrese a Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan” din București**. Ideea principală este aceea că nu se poate face cercetare fără prezență la congrese internaționale, iar IAB nu are bani de deplasare nici pentru o noapte de hotel/cercetător/an în România.

Între 8 – 11 septembrie 2004 a avut loc la Lyon (Universitatea Jean Moulin) al zecelea congres anual al Asociației Europene a Arheologilor (European Association of Archeologists/EAA). Scopul asociației este acela de a promova:

- dezvoltarea cercetării și a schimbului de informații arheologice;
- gestionarea și interpretarea patrimoniului arheologic european;
- o etică și standarde adecvate în practica arheologică;
- interesele arheologilor profesioniști în Europa;
- cooperarea cu alte organizații cu scopuri similare (www.e-a-a.org).

EAA are în prezent peste 1000 de membri. Deși numele acesteia sugerează doar participarea arheologilor europeni, printre cei înscriși se numără și arheologi de pe continentul american (mai ales SUA și Canada), Africa și Asia. În general Europa de Est este slab reprezentată în asociație, iar procentul participanților români este printre cele mai scăzute.

*

La congresul de la Lyon au fost aproape 800 de participanți, aproape toți cu comunicări¹. Rezumatele lor însumează 302 pagini imprimare.

Din România au fost zece arheologi: unul de la Institutul de Arheologie și Istoria Artei din Cluj, unul de la Muzeul Brăila, ceilalți șase din București (trei de la Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”/Centrul de Tracologie, doi de la

¹ Participarea la congres este condiționată de prezentarea de comunicări numai în cazul membrilor care primesc granturi. Cum de regulă instituțiile occidentale și arheologii occidentali își pot permite să suporte ei înșiși costurile participării, exista și o minoritate care vine fără comunicare, numai pentru a se ține la curent cu preocupările colegilor din alte țări și pentru a intra în contact sau a menține legătura directă cu aceștia.

Muzeul Național de Istorie a României, unul de la Muzeul București, unul de la Institutul pentru Memorie Culturală și unul angajat de o companie privată). Totodată, a mai fost prezent și un geofizician român. Printre participanți m-am numărat și eu, datorită grantului primit din partea Fundației americane Wenner-Gren, unul dintre principalii sponsori ai EAA.

Inițial, eram puțin înclinată să trec prin tot chinul birocratic, inevitabil pentru cineva a cărui participare la congres este condiționată financiar de decizia organizatorilor. Odată ajunsă acolo, mi-am dat însă seama că un congres de acest fel are ceva aparte și necunoscut mie din experiențele anterioare (constând în două congrese tematice). Spre deosebire de congresele tematice, un congres cum este cel al EAA se ocupă cu o multitudine de teme și, ca urmare, oferă participanților posibilitatea de a se pune la curent, în numai patru zile, cu preocupările colegilor din alte țări și de a se informa cu privire la probleme puse de practica arheologică și la soluțiile găsite. Totodată, pot intra în contact direct cu aceștia, element fundamental pentru cercetare, pentru inițierea de proiecte comune, europene sau transatlantice.

Tradițional, lucrările congresului sunt organizate pe trei teme majore:

- I. Perspective teoretice și metodologice;
- II. Interpretarea culturii materiale;
- III. Gestionarea patrimoniului arheologic.

În cadrul lor se organizează secțiuni pe diverse teme; alegerea lor este la latitudinea membrilor EAA și ca urmare sunt diferite de la un an la altul. Lucrări de lungă durată – adică pe mai mulți ani – au doar comisiile de specialitate ale EAA (de ex. cea privind învățământul sau banca digitală de date arheologice europene etc.).

Dat fiind gradul mare de interes al comunicărilor prezentate, participarea românească redusă și accesul dificil la volumul de rezumate al congresului, o prezentare – chiar dacă inevitabil selectivă – nu poate fi decât utilă pentru arheologii români. Nu voi rezuma nici o comunicare luată integral, ci voi semnală doar idei (pe baza celor circa 60 de comunicări ascultate personal, a posterelor și a citirii integrale a volumului de rezumate). Selecția reflectă, evident, relevanța lor pentru mine, arheolog venind din sistemul de cercetare fundamentală al unei țări cu o arheologie periferică, „specializat” pe epoca metalelor și interesat atât de aspectele tehnice, cât și de arheologia socială. Lista „ideilor bune” nu este însă completă și pentru că din ea lipsesc cele mai multe din discuțiile legate de practica arheologică de tip curent.

Chestiuni de metodă au fost abordate atât în sine, cât și ca punct de pornire în cercetare, ca modalitate de a obține mai multă informație de interpretat:

- se lucrează la dezvoltarea tridimensională a GIS pentru o mai bună adecvare a analizei la mișcările reale ale oamenilor în spațiu²;
- se lucrează la elaborarea unei teorii a stratigrafiei arheologice, care să fie mai puțin legată de geologie decât până acum și mai adecvată proceselor din

² Secțiunea organizată de G. Carver și E. Zubrow, *Archaeological Information Systems and dynamic modelling (AIS)*, Abstracts book/EAA, Xth Annual Meeting Lyon, 2004, p. 44-46.

siturile arheologice; este o tentativă de depășire a stadiului Harris în practica de teren³;

- punând în legătură studiile de tehnologie litică cu cele de ergonomie și psihologie cognitivă, s-a reușit includerea activității copiilor și adolescenților în interpretarea siturilor din paleoliticul superior⁴;
- un studiu de caz pornea de la recoltarea și documentarea distribuției în spațiu a celor mai mici produse de debitaj, de dimensiuni coborând până aproape de 1 mm; în acest fel s-au putut determina traseul pereților și gardurilor într-o așezare din paleoliticul superior (Kamennaya Balka I)⁵;
- studii genetice: se încearcă determinarea momentului colonizării postglaciale a Pen. Scandinave⁶; s-a determinat locul inițial de pornire al procesului de neolitizare în Italia⁷;
- un studiu al modului de viață aristocratic din evul mediu timpuriu pornea – între altele – de la analiza a cca. 2 milioane de oase de animale⁸ (contrastul cu stadiul în care se află arheo-zoologia românească – reprezentată la această dată de cca 10 specialiști în toată țara – mi se pare mai mult decât alarmant);
- analiza mai multor izotopi stabili (ai carbonului, azotului) din oasele umane poate da informații importante privind dieta (regimul alimentar, înțărarea când există schelete de copii cu vârstă cunoscută) și migrația (conținutul de sulfuri din colagen depinde de solurile din zona de origine a oamenilor); aplicația s-a făcut pe morminte din Latène B–C din Boemia⁹;

Interpretarea culturii materiale din perspectivă socială (aici în oarecare ordine cronologică):

- Milovice – Așezarea „G”: construcții de oase de mamut având o vatră în mijloc, frecvența mare a oaselor de mamut lipsite de valoare alimentară și foarte greu de transportat (crani, mandibule, dinți, omoplat, pelvis), precum și cazurile de decorare a craniilor sau a altor oase de mamut din așezările atribuite epi-gravettienului oriental au fost interpretate ca indiciu al unor activități ce trimit la transcendental și la gândirea simbolică; s-a atras totodată atenția asupra considerentelor subiective care îi fac pe arheologi să reducă interpretarea prezenței resturilor osteologice la nevoile elementare ale subzistenței¹⁰;

³ *Ibidem*.

⁴ F. Audouze, Rezumatul secțiunii *Beyond Brave Hunters. Gendering the Upper Palaeolithic*, Abstracts book/EAA, p. 60.

⁵ I. Toropov, *Methods for the Analysis of the Upper Palaeolithic Domestic Structures*, Abstracts book/EAA, p. 202-203.

⁶ F. Riede, *Exploring the Post-Glacial Re-Colonisation of Scandinavia through mtDNA and Archaeology*, Abstracts book/EAA, p. 296 (poster).

⁷ Poster.

⁸ Chris Loveluck, *Provisioning and life styles at rural aristocratic centres in England, during the Early Middle Ages, AD 650–1000: the case study of Flixborough – North Conesby*, Abstracts book/EAA, p. 205-206.

⁹ J. Le Huray (Universitatea din Bradford), comunicare premiată de EAA.

¹⁰ M. Oliva, *The Molovice gravettian site. On the question of mammoth-bone depositions and dwellings*, Abstracts book/EAA, p. 202.

- din studiul a șapte așezări mezolitice din Suedia rezultă că zona special destinată confecționării de unelte și arme din cuarț (caracterizată prin utilizarea de tehnologii diverse pe un spațiu redus, organizat unitar) funcționa și cu rol de mecanism de nivelare socială în interiorul unei societăți egalitare¹¹;
- studiu microregional în Caucaz pentru a înțelege cauza dispariției bruște (pe la 36 ka uncal BP) a lui *H. Neanderthalensis* în favoarea lui *H. sapiens sapiens*: nivelul tehnologic al celor două subspecii fiind comparabil, se pare că *H. sapiens sapiens* – spre deosebire de *H. Neanderthalensis* – și-a organizat o rețea socială mai largă, care i-a permis exploatarea unui teritoriu mai întins și, ca urmare, supraviețuirea¹²;
- cercetarea în așezările Bronzului Mijlociu din Ungaria: contraargumente la ideea de migrație ca explicație la depozitele de tip Koszider (cu implicații asupra discuției privind preliminariile continentale ale marii migrații egeice), construită anterior pe studiul depozitelor de bronzuri și în lipsa săpăturilor sistematice în așezări¹³;
- numeroase studii se referă la „proto-șeferiile” epocii bronzului: pare să fi existat o continuitate la nivelul conducerii șeferiilor vizibilă între altele în transmiterea armelor de la o generație la alta; ele nu apar de regulă în morminte, care transmit o ideologie egalitară; apar însă în unele depozite: depunerea lor poate fi interpretată ca deconstrucție a ideii de războinic¹⁴;
- interpretarea cu ajutorul textelor Vedice, care descriu un ritual al focului legat de fondarea lumii, a unui grup de pietre crăpate de foc din situri din Pen. Scandinavă¹⁵ (chiar dacă din punct de vedere metodologic e chestionabil, calitatea observațiilor din teren este cu totul remarcabilă);
- interpretarea unor pietre de mari dimensiuni, așezate de-a lungul sau la intersecția drumurilor și reprezentând *phalloi*, ca semn al existenței, în epoca bronzului, a unui *Hermes* nordic, protector al călătoriilor la mare distanță și al întâlnirilor din zone limitrofe¹⁶;
- situarea resturilor osteologice animale dintr-o casă cu mai multe încăperi, din Bronzul târziu, de pe Monte Polizzo: există o relație între încăperi și specia de animal prezentată în ele, ca urmare există o relație simbolică între om și animal; pentru interpretare s-a utilizat ideea lui Marilyn Strathern după care, în anumite societăți, oamenii sunt în mai mare măsură divizi decât indivizi¹⁷;

¹¹ Ch. Lindgren, *People and quartz: a discussion of the social dimension in lithic technology with examples from Mesolithic sites in eastern middle Sweden*, Abstracts book/EAA, p. 270.

¹² D. S. Adler, *Cultural, Biological, and Behavioral Discontinuities at the Middle – Upper Palaeolithic Boundary in the Southern Caucasus*, Abstracts book/EAA, p. 159.

¹³ Magdalena Vicze, M. L. Stig Sørensen, comunicare privind așezarea de la Százhalombatta.

¹⁴ D. Fontijn, *Reconstructing the deposition of ‚prestigious’ metalwork: The construction and deconstruction of local and non-local identities*, Abstracts book/EAA, p. 72-73.

¹⁵ A. Kaliff, *The Vedic Agni and the Scandinavian Bronze Age Fire-rituals: a possible connection*, Abstracts book/EAA, p. 272-273.

¹⁶ A. Ericsson, *Phallus and travelling in the Bronze Age*, Abstracts book/EAA, p. 272.

¹⁷ K. Oma, *The relationship between humans and animals in the late Bronze Age*, Abstracts book/EAA, p. 112.

- studii de arheologie experimentală:
 - o în principal tribologie și traseologie¹⁸;
 - o tehnici de vopsire a textilelor¹⁹.
- studii care valorificau lanțul operator:
 - o gradul de fragmentare al oaselor din mormintele de incinerare nu rezultă numai din temperatura de ardere, ci și din pisarea ulterioară a oaselor: în funcție de lanțul operator, ritualul funerar poate fi mult mai complicat decât se consideră de obicei²⁰;
 - o studiul înlocuirii cu pământ a țesuturilor moi ale cadavrelor înhumate poate da informații cu privire la practicile mortuare²¹;
 - o studiul (în principal macrooptic) a cca. 1 000 de spade din Bronzul târziu, din Scoția și până în Andaluzia, a arătat că dincolo de similitudinile morfologice se pot identifica centre de producție (pe bază de lanțuri operaționale diferite) și face observații asupra circulației acestora etc.²²;
 - o interpretarea simbolică a etapelor din lanțul operațional de confecționare a ceramicii în epoca bronzului: similitudini cu construcția de case și cu confecționarea obiectelor de metal²³;
- reconstituirea compasiunii, ca valoare socială, cu ajutorul analizelor de patologie a resturilor umane și al textelor; potrivit autoarei „compasiunea este mai greu de identificat decât migrația”²⁴;
- în cazul studierii resturilor confruntărilor armate din primul război mondial, ce poate face un arheolog atunci când sunt atâtea texte? Propunerea a fost aceea de a recurge la interpretarea simbolică utilizată în general în arheologia preistorică²⁵;
- analiza relației dintre cultura materială și diversele identități sociale (de gen, de vârstă, de statut etc.);
- studiul diverselor noțiuni de timp;
- relațiile dintre om și peisaj.

¹⁸ P. Anderson et al., *Experimental methodology in the laboratory and in the field using tribology (quantification of surface wear parameters) for determining tool function*, Abstracts book/EAA, p. 121-122.

¹⁹ S. Steengaard, *The dyer's tool and colour. How does the choice of tool depend on the colour shades*, Abstracts book/EAA, p. 97-98.

²⁰ C. Forsman, *Burnt or unburnt? Marked or unmarked? Inhumation and cremation graves during the transition of the Late Neolithic and Early Bronze Age in Middle Sweden*, Abstracts book/EAA, p. 290-291.

²¹ H. Duday, *Taphonomie et Archéologie funéraire: le colmatage du volume intérieur du cadavre*, Abstracts book/EAA, p. 75.

²² B. Quilliec, *Technological signs noted on Atlantic swords: Interpretations, similarities and differences from Scotland to Andalusia during the Late Bronze Age*, Abstracts book/EAA, p. 273-274.

²³ J. Sofer Derevenski, *Building Polts like Houses at Százhalombatta, Hungary*, Abstracts book/EAA, p. 112.

²⁴ I. Fay, *Medieval Health Culture and the Evidence of Human Remains: Problems and Possibilities*, Abstracts book/EAA, p. 79.

²⁵ J. Price, *Archaeology, and the experience of the battlefields of the Great War 1914-21*, Abstracts book/EAA, p. 243.

O serie întreagă de secțiuni au dezbătut chestiuni dintr-o altă categorie de interes cum sunt problemele de gestionare a patrimoniului (legislație și practică, inclusiv cazul săpăturilor de la Roșia Montană), rolul muzeelor în educarea publicului (aici se pare că se recurge tot mai frecvent la crearea unor situri arheologice artificiale pentru a familiariza copiii cu ideea că arheologia nu este pur și simplu colecție de obiecte vechi), problemele de comunicare între arheologi (de ex. politica citirii și a citării), de standardizare a calității săpăturilor, de reorganizare a învățământului superior de specialitate din perspectiva Convenției de la Bologna etc.

Privite în ansamblul, comunicările celor 800 de participanți la Congresul de la Lyon aveau ca scop înțelegerea societăților din trecut și în general a relației dintre om și artefacte în sensul cel mai larg al cuvântului (adică incluzând socio- și ecofactele); arheologia lor are astfel relevanță pentru prezent. Față de aceste preocupări, practica arheologică din România se află evident la mare distanță. Unele domenii de cercetare nu ne sunt accesibile din rațiuni de finanțare (de la cercetările de genetică și arheologie experimentală până la procedee simple precum tamisarea în săpăturile curente). Altele însă, chiar dacă mai puțin costisitoare (v. observații ținând de lanțul operațional, zooarheologie), ne lipsesc din cauza gradului ridicat de învechire a practicii arheologice românești, din lipsa unui învățământ de specialitate. Se poate constata că distanța dintre arheologia noastră și cea a Occidentului este imensă (poate cu excepția unor cazuri punctuale și, oricum, episodice). Și pentru că, prin posibilitățile de informare rapidă, de stabilire de contacte directe, de inițiere de proiecte comune și de discuție critică a rezultatelor, participarea la congrese internaționale este de importanță crucială în reducerea distanței dintre noi și ei, am încercat să văd care este ceea ce am putea numi „politica de congrese” a Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan” din București.

Noi și congresele internaționale. Observațiile ce urmează se bazează în principal pe date culese din rapoartele anuale de activitate a Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan” din București. Nu am inclus aici congresele și conferințele cu participare internațională ținute pe teritoriul României și nici pe cele organizate în țările fostului bloc socialist – este cazul celor de la Varna, Yalta, Kiev, Chișinău sau Praga – și nici pe cele ținute în Turcia pentru că:

- fiind mai accesibile din punct de vedere financiar, cercetătorii plătesc adesea ei înșiși costurile participării și ca urmare nu sunt relevante pentru o analiză a politicii institutului;
- nu am putut deosebi pe cele care repetă problematica și metode de cercetare uzuale în arheologia din România de cele ale căror lucrări sunt într-adevăr de nivel occidental, adică sunt importante pentru înnoirea direcțiilor de cercetare.

Deoarece prin includerea Centrului de Tracologie în Institutul de Arheologie în anul 2003 numărul cercetătorilor a crescut foarte mult, am considerat separat situația din anii 1998–2002 și 2003–2004.

	Nr. total de cercetători în IAB	Cercetători care au fost la cel puțin un congres internațional în Occident				Nr. total de comunicări
		total ²⁶	la peste 55 de ani*	între 40–55 de ani*	sub 40 de ani*	
1998–2002	cca. 35	14	8	4	2	25 ²⁷
2003–2004	cca. 60	13 (8 din IAB)	3 (toți din IAB)	4 (1 din IAB)	6 (4 din IAB)	24 ²⁸

*Notă: în tabel este dată vârsta la data participării la congres (cu aprox. de 1-2 ani).

Din cele de mai sus rezultă că în cinci ani (1998–2002) numai cca 40% din cercetători au fost la un congres în Occident, iar dintre aceștia cei mai mulți erau, la data participării, în grupa superioară de vârstă. Aceștia sunt de regulă și cei ce au fost la mai multe congrese într-un an. Odată cu vârsta scade și numărul și frecvența participărilor. Situația s-a înrăutățit și mai mult în 2003–2004, când proporția cercetătorilor participanți la congrese internaționale a scăzut la aprox. 20%²⁹, cu tot aportul Centrului de Tracologie în materie de contacte internaționale (susținute de banii de deplasare și contul în valută). Faptul că în ultimii doi ani s-au prezentat totuși la fel de multe comunicări ca în cei cinci ani premergători arată că un grup tot mai restrâns de cercetători sunt invitați la mai multe congrese pe an. Frecvența participării cercetătorilor în vârstă a scăzut și a crescut a celor tineri, însă numai aparent: 3 din cei 6 cercetători sub 40 ani (v. tabelul) se aflau de fapt, în momentul desfășurării congreselor, la burse de studii; fără burse, cine știe dacă s-ar fi putut duce.

Cauza acestei slabe prezențe în Occident: IAB fiind în toți acești ani în imposibilitatea de a finanța asemenea activități, participarea la ele depindea de finanțarea de către organizatori; aceștia îi invită, de regulă, doar pe cei cu nume consacrate în domeniu (dintre care mulți refuză invitațiile, din comoditate) sau pe cei care au avut burse de studiu, pentru că pe aceștia îi cunosc.

Urmarea: Gradul tot mai mare de învechire a arheologiei din România. Astfel, peste doi ani, în presupusul moment al integrării României în Uniunea Europeană, cei mai mulți cercetători care au avut ocazia de a-și forma o imagine asupra preocupărilor occidentale în domeniu și au experiență în dialogul cu colegii occidentali vor fi dacă nu deja pensionați, atunci cel puțin aflați spre sfârșitul

²⁶ Nu am inclus în tabel un cercetător cu jumătate de normă în IAB, dar cu șase participări la congrese internaționale în perioada 1998–2001, pentru că el a reprezentat acolo și a fost finanțat de Ministerul Culturii (și Cultelor), deci situația sa este irelevantă din perspectiva politicii IAB în domeniu. Relevantă este totuși frecvența participării sale: 6 comunicări ale sale în comparație cu cele 21 ale colegilor săi din institut.

²⁷ Numărul de comunicări pe an: 5 în 1998; 3 în 1999; 6 în 2000; 7 în 2001; 4 în 2002.

²⁸ Numărul de comunicări pe an: 11 în 2003; 13 în 2004.

²⁹ Faptul că am comparat o perioadă de cinci ani cu una de doi ani mi se pare irelevant pentru rezultat, deoarece numărul de participări este atât de mic încât până la urmă nu atât proporțiile, cât mai ales micimea numerelor contează aici.

carierii. Aceștia se află acum, ce-i drept, la conducerea institutului și ar putea face mai multe dacă modernizarea și reformarea institutului ar constitui pentru ei un imperativ stringent. Aproape pentru toată lumea congresul internațional este mai degrabă o întreprindere personală decât o sarcină de serviciu, un loc din care vii cu idei de împărtășit și cu programe de cercetare de reformulat. Problema este că, dată fiind realitatea vârstei, nu aceștia vor plăti consecințele neadaptării la actualitate. Ceea ce face sau nu face această generație se va răsfrânge asupra celor mai tineri. Acestora li se va cere să actualizeze cercetarea arheologică. Numai că cea mai mare parte a lor³⁰ – aflați sub influența tradiției locale și sub presiunea compensării carențelor profesionale inevitabile în lipsa unui învățământ organizat pentru a produce arheologi profesioniști – nu au decât cel mult o imagine vagă asupra nivelului actual al arheologiei contemporane în Vest. Ca urmare, peste numai doi ani vor fi puși în situația de a se adapta literalmente de la o zi la alta la ceva ce nu cunosc. Perspectivele mi se par îngrijorătoare. Dintr-un punct de vedere mult mai optimist s-ar putea obiecta că, alături de reuniunile științifice internaționale în Occident, mai există și cele ținute în fostele țări socialiste, dar cu participare occidentală, precum și bursele de studiu ca modalitate de punere la curent a tinerilor cercetători cu arheologia Occidentului. După părerea mea, congresele internaționale ținute în Est, prin numărul mare de participanți din țările din zonă, toate cu o arheologie modestă, creează o impresie de felul „se mai face și în alte locuri ca la noi”, „nu suntem noi singurii care lucrăm așa”, iar aceasta nu este de natură să pună în evidență stringența înnoirii. Apoi, fără a analiza aici orientarea și efectul bursei de studiu – de altfel și ele dependente tot de bani din Vest – asupra arheologiei noastre, fie menționat doar faptul că nici măcar o bursă de foarte lungă durată nu ar putea pune la curent pe cineva cu un evantai atât de larg de preocupări cum o poate face un congres de tipul celui prezentat aici. Acesta este, de altfel, și unul din scopurile EAA. Dar cu bugetul său de deplasări de 50 milioane de lei pe an – adică cu sub 1 milion de lei pe an pentru un cercetător – Institutul de Arheologie din București nu are cum să valorifice asemenea ocazii.

THE Xth ANNUAL MEETING OF THE EUROPEAN ASSOCIATION
OF ARCHAEOLOGISTS (EAA)

ABSTRACT

After presenting the aims of the European Association of Archaeologists, this article gives a summary of some of the aprox. 800 papers and posters presented at

³⁰ Un lucru pe care l-am remarcat la Lyon a fost numărul mare de doctoranzi care și-au prezentat părți din lucrările de doctorat, distribuite lor ca parte a unor proiecte în curs (v. de ex. proiectul în jurul lui Monte Polizzo).

the 10th Annual meeting of the association (Lyon, 8th – 11th September 2004). The summary is intended as a „list of good ideas”, i.e. ideas which I consider useful for archaeologists as myself, interested not only in social archaeology, but in field research as well.

The last section briefly discusses the politics of the Institute of Archaeology „Vasile Pârvan” (Bucharest) with respect to participation of its members in international conferences. The table in the article shows that, during the last 7 years (1998–2004), participation was scarce and the general trend goes downward: an ever smaller group of researchers are invited, sometimes the same ones to several conferences, each year. Participation is dependent on funding from the organizers, a fact that hightens the chances of aged researchers, better known to their colleagues in the West. From among the younger ones, only a minority who had a scholarship (and as such are known by their westerner colleagues or can pay themselves for the participation) sometimes go to an international conference in the West. Given that most of the senior researchers will retire in the next couple of years (a fact that makes them to act now in a rather conservative way), the integration in the European Union (foreseen for 2007) will find the Institute of Archaeology in Bucharest – and the rest of the Romanian archaeology – with a young generation having to integrate into something they hardly know anything about. An active politics on the part of the Institute of Archaeology is not possible in the matter because of the lack of local funding (for 2004 the institute received for this purpose from the state budget less than the ecquivalent of a night in a Romanian hotel/researcher/year). Under the circumstances, the surviving of an outdated research is inevitable.